

DOŚWIADCZENIA MIĘDZYNARODOWE ABSOLWENTÓW W OPINIACH PRACODAWCÓW

W tym numerze przyglądamy się, jak pracodawcy postrzegają międzynarodowe doświadczenie młodych absolwentów szkolnictwa zawodowego oraz czy (i w jaki sposób) staże i praktyki zagraniczne wpływają na przebieg ich dalszej kariery.

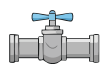
Profil respondentów

Przedstawione wnioski sformułowano na podstawie indywidualnych wywiadów pogłębionych, przeprowadzonych z kierownikami zespołów zatrudniających młodych absolwentów szkół branżowych i techników.

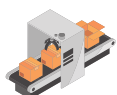
Wśród nich znaleźli się przedstawiciele następujących sektorów:

branża beauty (salon kosmetyczny),

branża wodociągowo-kanalizacyjna,

branża produkcyjna (międzynarodowa firma zajmująca się produkcją i dystrybucją profesjonalnego sprzętu kuchennego dla branży gastronomicznej),

branża usługowa (firma zajmująca się wdrażaniem nowoczesnych technologii dla gastronomii),

branża medyczna (duży szpital specjalistyczny).

Znajomość programu Erasmus+ i Certyfikatu Europass

Respondenci znali możliwość odbywania staży i praktyk zagranicznych przez młode osoby reprezentujące sektor VET w ramach programu Erasmus+.

Tak, słyszałem (...). Jestem świadomy tego, że takie rzeczy się odbywają [mobilności Erasmus+ w sektorze VET].
[przedstawiciel branży produkcyjnej]

Mobilności zagraniczne w ramach programu Erasmus+ to świetna okazja do poznania innej kultury, zdobycia kompetencji zawodowych oraz spojrzenia na pracę i życie z nowej perspektywy. Respondenci podkreślali, że każdy uczeń powinien mieć szansę na taki wyjazd, ponieważ pozwala on łączyć naukę z intensywnym rozwojem osobistym.

Bezwzględnie popieram [mobilności uczniów w ramach programu Erasmus+], bo jest to zawsze spojrzenie na swój zawód w innym kraju, z innej perspektywy. Można zawsze się czegoś ciekawego nauczyć.
[przedstawiciel branży produkcyjnej]

Myślę, że [mobilności] to bardzo fajna opcja, żeby poznać inną kulturę i uczyć się, zdobywać wiedzę i kompetencje w innym kraju. Bardzo to zmienia też pogląd na życie, na kulturę.
[przedstawiciel branży beauty]

Choć wiele osób słyszało o Certyfikacie Europass Mobilność, świadomość tego, jakie kompetencje potwierdza ten dokument, pozostaje niska. Wskazuje to na potrzebę upowszechniania wiedzy o certyfikacie, aby jego realna wartość stała się w pełni rozpoznawalna na rynku pracy.

*Wiem, że jest coś takiego [jak Europass].
Nie do końca znam zasady działania.*
[przedstawiciel branży usługowej]

Kompetencje młodych absolwentów szkolnictwa zawodowego

W ocenie respondentów absolwenci szkolnictwa zawodowego są dobrze przygotowani teoretycznie, jednak potrzebują więcej praktyki oraz doświadczenia zawodowego.

*Myślę, że [w szkole] większy nacisk kładziony jest na wiedzę teoretyczną. Zdecydowanie. Natomiast wiedza praktyczna?
Troszkę wydłuża się zdobywanie wiedzy praktycznej.*
[przedstawiciel branży medycznej]

*Myślę, że pod względem teoretycznym [pracownice] są przygotowane solidnie (...).
Im więcej tej praktyki zdobędą, tym lepiej będzie im się pracować, pewniej będą pracować. Przede wszystkim praktyka jest podstawą (...).
Wiadomo, że od razu po szkole to nie jest to samo.*
[przedstawiciel branży beauty]

Kompetencje oczekiwane od młodych osób różnią się w zależności od wykonywanego przez nich zawodu. Dla każdego z respondentów znaczenie mają jednak:

wiedza zawodowa

kompetencje miękkie

umiejętności zawodowe

Wśród najważniejszych kompetencji miękkich wskazanych przez kierowników zespołów znalazły się m. in. profesjonalizm, kultura osobista, chęć rozwoju, otwartość, życzliwość, empatia. Co więcej, priorytety te nie zmieniły się w ciągu ostatnich 5-10 lat.

Dla mnie najważniejsze jest to, żeby oni chcieli [się rozwijać], żeby mieli wysoką kulturę osobistą. [przedstawiciel branży produkcyjnej]

Oprócz fachowości potrzebna jest życzliwość, empatia. [przedstawiciel branży medycznej]

Znajomość języków obcych nie jest wymagana do wykonywania pracy, ale może stanowić dodatkowy atut. Pracodawcy zwracają głównie uwagę na znajomość języka angielskiego u absolwentów szkolnictwa zawodowego.

Doceniam [znajomość języka obcego u młodych pracowników], bo fajnie jest, kiedy klient z zagranicy przyjdzie i porozumie się ze stylistką, ale nie jest to najważniejsza kompetencja. [przedstawiciel branży beauty]

Jesteśmy firmą międzynarodową, [znajomość języka obcego] to nie jest warunek bezwzględny, ale mocno ułatwia mi osobiście pracę i danemu pracownikowi również. [przedstawiciel branży produkcyjnej]

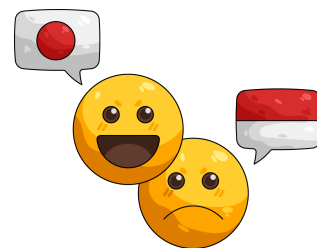

Wpływ staży i praktyk zagranicznych na młodych pracowników

Zdaniem pracodawców absolwenci szkolnictwa zawodowego z doświadczeniem międzynarodowym mają również większe umiejętności językowe.

Znajomość języka [obcego] jest u każdego z nich [absolwentów VET z doświadczeniem międzynarodowym] na bardzo wysokim poziomie. I to byłaby największa różnica, jeśli chodzi o te osoby.
[przedstawiciel branży produkcyjnej]

Analiza wywiadów pokazuje także, że absolwenci z doświadczeniem mobilności mają lepiej rozwinięte umiejętności miękkie, dotyczące m.in. umiejętności pracy w grupie, co może się przełożyć pozytywnie na cały zespół.

[Absolwenci VET z doświadczeniem międzynarodowym] wnoszą zupełnie inny poziom świadomości do zespołu. Tak to też zależy, gdzie pracowali i jakie doświadczenia mieli, ale z reguły to jest zupełnie inna świadomość pod każdym względem. To są ludzie bardziej obcy.
[przedstawiciel branży produkcyjnej]

Takie osoby, od razu widać, są bardziej otwarte, bardziej kontaktowe, co jest ważne we współpracy (...). Te wyjazdy też otwierają młodzież na pozyskiwanie [wiedzy] i dalsze angażowanie się w szkolenia.
[przedstawiciel branży usługowej]

Zatrudnianie młodych absolwentów szkolnictwa zawodowego z doświadczeniem międzynarodowym

Opinie respondentów na temat wpływu doświadczenia międzynarodowego na proces rekrutacji były podzielone. W firmach międzynarodowych stanowi ono atut, natomiast w organizacjach działających wyłącznie w Polsce nie odgrywa istotnej roli.

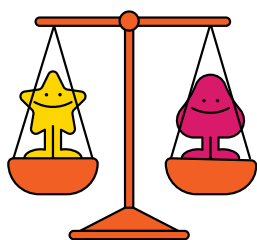
To by zachęciło, ale ja przede wszystkim stawiałam na praktykę i na umiejętności, które pokaże kandydatka na dniu próbnym.
[przedstawiciel branży beauty]

Na pewno zwracam uwagę na to, by taka osoba doświadczenie zagraniczne miała. Nie tylko języki, ale też faktycznie pracę zagraniczną.
[przedstawiciel branży usługowej]

W badanych firmach bardzo rzadko zatrudnia się młodych absolwentów VET, którzy odbyli zagraniczne praktyki zawodowe w trakcie nauki lub po jej zakończeniu. W związku z tym osoby z takim doświadczeniem nie mają w pracy specjalnych przywilejów lub możliwości rozwoju kariery zawodowej. Przedsiębiorstwa reprezentowane przez respondentów nie tworzą również stanowisk wymagających takiego doświadczenia.

Nie ma żadnych konkretnych stanowisk ani szczególnych benefitów dla osób, które pracowały za granicą.
[przedstawiciel branży wodociągowo-kanalizacyjnej]

My wszystkich pracowników traktujemy w taki sam sposób, czyli są jasno określone zasady zatrudnienia (...). Każdy z pracowników ma taką samą możliwość [awansu].
[przedstawiciel branży produkcyjnej]

O BADANIU

Celem międzynarodowego badania „Ścieżki kariery absolwentów szkolnictwa zawodowego uczestniczących w programach mobilności Erasmus+” była m.in. analiza oczekiwań pracodawców wobec kompetencji młodych absolwentów szkolnictwa zawodowego oraz ocena wpływu zagranicznego doświadczenia zawodowego na przebieg ich kariery.

KIEDY ZOSTAŁO PRZEPROWADZONE BADANIE I KTO BRAŁ W NIM UDZIAŁ

Badanie rozpoczęło się na początku 2024 r. i obejmowało trzy fazy. W pierwszej odbyły się indywidualne wywiady pogłębione z przedstawicielami działów HR reprezentującymi firmy zatrudniające absolwentów szkolnictwa zawodowego. Następnie przeprowadzono ankietę wśród samych absolwentów szkół zawodowych i techników. W ostatniej fazie badania (styczeń 2026 r.) przeprowadzono indywidualne wywiady pogłębione (IDI) z kierownikami zespołów, w których zatrudnieni są absolwenci szkół branżowych, szkół zawodowych sprzed reformy oraz techników.

Chcesz wiedzieć więcej?
Napisz do nas: zab@frse.org.pl

Opracowanie merytoryczne: Marta Pawelczyk
Opracowanie graficzne: Monika Mokrzycka

Erasmus+

UNIA EUROPEJSKA

Dofinansowane przez
Unię Europejską